

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 461/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AUTO ROTOS – ROZBORA s.r.o.**, Račianska 184/B, Bratislava, IČO 35 918 519, zastúpenej LEGAL & CORP s. r. o., Gajova 11, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/43/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/43/2020 (predtým Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/43/2020) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/43/2020 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **2 500 eur**, ktoré jej **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 461/2025-10 zo 6. augusta 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/43/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež prikázať správne súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznať sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie 8 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka 12. februára 2020 podala na pôvodne príslušnom Krajskom súde v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) správnu žalobu [§ 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“)], ktorou sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 102835041/2019 z 10. decembra 2019, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Bratislava č. 100629952/2019 z 19. marca 2019, ktorým podľa § 156 ods. 1 písm. a) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyrubil úrok z omeškania za nezaplatenie dane z pridanej hodnoty, a žiadala priznanie odkladného účinku správnej žalobe. S uvedením chronologického priebehu napadnutého konania sťažovateľka poukazuje na to, že po vykonaní prvotných procesných úkonov doručovania žaloby a vyjadrení strán sporu v napadnutom konaní krajský súd opakovane rozhodol o zamietnutí návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe (uznesenie sp. zn. 5S/43/2020 zo 16. júna 2020 a uznesenie č. k. 5S/43/2020-105 zo 14. júla 2020).

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta nečinnosť správneho súdu (predtým krajského súdu), ktorý vo veci nerozhodol ani viac ako päť rokov od podania správnej žaloby, keď od júla 2020 nebol zo strany konajúceho súdu urobený žiadny relevantný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej, Predmetnú vec nepovažuje za právne zložitú, v konaní nie je potrebné náročné dokazovanie a ona svojím správaním doterajšiu dĺžku napadnutého konania nezapríčiniila, keď všetky svoje procesné povinnosti splnila riadne a včas. Výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje doterajšou dĺžkou sporu s poukazom na absolútnu nečinnosť správneho súdu od júla 2020 až dosiaľ, ako aj na predmet súdneho sporu, ktorého výsledok môže mať dopad na jej podnikateľskú činnosť a príjmy z nej.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

4. Predsedníčka správneho súdu sa vo vyjadrení sp. zn. 1SprV/255/2025 z 15. augusta 2025 stotožnila s vyjadrením zákonnej sudkyne, ktorej bola vec pridelená podľa dodatku k rozvrhu práce 21. mája 2024 a ktorá po zhrnutí zrealizovaných procesných úkonov uviedla, že vo veci je nariadený termín pojednávania na 30. október 2025. Predsedníčka správneho súdu tiež upriamila pozornosť na zásadnú personálnu poddimenzovanosť majúcu vplyv na rýchlosť konania, keď správny súd má z celkového počtu 44 miest sudcov obsadených len 37 miest sudcov, z ktorých 33 je aktívnych, a k 1. júnu 2023 prevzal 5 766 nerozhodnutých vecí zo správnych kolégií Krajského súdu v Bratislave, Trnave a Nitre.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na podanie repliky k vyjadreniu správneho súdu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, lebo na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 32/2025, II. ÚS 10/2025, IV. ÚS 37/2025).

8. K povinnosti správneho súdu a jeho sudcu konať rýchle a hospodárne vyplývajúcej z § 5 ods. 7 Správneho súdneho poriadku v spojení s čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý je premietnutý aj do § 5 ods. 1 SSP (pozri napr. I. ÚS 639/2024, I. ÚS 481/2024, II. ÚS 169/2024, IV. ÚS 222/2021).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom napadnutého konania je správna žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorá patrí k bežnej rozhodovacej činnosti správneho súdu a podľa názoru ústavného súdu nevykazuje ani právnu, ani skutkovú zložitosť a opak nevyplýva ani z vyjadrenia správneho súdu. Predmet konania zároveň nepatrí do kategórie prípadov, ktoré si v zmysle judikatúry ESLP svojou povahou vyžadujú osobitnú rýchlosť konania.

11. V správaní sťažovateľky neboli zistené skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

12. Krajský súd od apríla do júna 2020 realizoval procesné úkony doručovania podľa § 105 – § 106 SSP a 16. júna 2020 a 14. júla 2020 rozhodol o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe. Následne ostal nečinný dva a pol roka až do prechodu súdnictva na správny súd, ktorý približne do 15 mesiacov od pridelenia veci zákonnej sudkyňi nariadil 12. augusta 2025 vo veci pojednávanie na 30. október 2025.

13. Ústavný súd uznáva, že dĺžka konania bola ovplyvnená implementáciou tzv. súdnej mapy a s tým súvisiacou reorganizáciou súdnej sústavy spojenou s prechodom právomocí na správne súdy a, uvedomuje si skutočnosť, že podstatnú časť zisteného obdobia nečinnosti možno pripísať práve krajskému súdu. V tejto súvislosti pripomína, že vzhľadom na nadobudnutie účinnosti tzv. súdnej mapy v intenciách zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení za prípadné prieťahy v konaní, ktoré vznikli počas konania pred krajským súdom, t. j. pred zriadením správneho súdu, už zodpovedá správny súd ako orgán verejnej moci, na ktorý prešiel výkon súdnictva vo veci sťažovateľky (I. ÚS 556/2023, I. ÚS 372/2023).

14. Ústavnému súdu je rovnako známe, že správny súd je v súčasnosti personálne poddimenzovaný a je mu známy aj vysoký počet nevybavených konaní, ktorý na správny súd prešiel v dôsledku reorganizácie súdnictva. Prieťahy v konaní však nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i dohovore boli rešpektované, a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (porov. napr. I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 385/2024).

15. Pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ústavný súd neposudzuje subjektívnu zodpovednosť za prieťahy v danom spore, ale postup súdu, a teda nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou), alebo postupom konkrétneho sudcu (I. ÚS 693/2023).

16. Ústavný súd preto s prihliadnutím na celkovú dobu trvania napadnutého konania, ako aj na dlhodobú nečinnosť správneho (resp. krajského) súdu, dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

17. Keďže v napadnutom konaní správny súd zatiaľ nerozhodol, hoci po podaní ústavnej sťažnosti je viditeľná snaha správneho súdu vo veci konať, ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde formuloval príkaz konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

18. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 8 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné priznať jej v zmysle s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že jeho cieľom je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou

zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

19. Pri ustálení sumy finančného zadostučinenia priznaného sťažovateľke ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania (takmer päť rokov) a fakt, že doteraz prebieha iba na jedinej inštancii sústavy správnych súdov, pričom súčasne zohľadnil aj enormnú zaťaženosť a personálnu poddimenzovanosť správneho súdu po jeho vzniku (keď prevzal všetku agendu správneho súdnictva z troch krajských súdov) hraničiacu so schopnosťou zabezpečiť v relevantnom čase jeho riadny chod [porov. I. ÚS 146/2025, I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 471/2012 (ZNaU č. 29/2013)]. Vzhľadom na uvedené považoval za primerané priznať sťažovateľke finančné zadostučinenie 2 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

20. Ústavný súd priznal sťažovateľke podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde náhradu trov konania celkom v sume 771,68 (bod 4 výroku tohto nálezu), nie v sume 926,01 eur, ako si ju právny zástupca sťažovateľky uplatnil.

21. Výška trov právneho zastúpenia pritom vychádza z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 371 eur a režijný paušál 2 x 14,84 eur, spolu 771,68 eur. Ústavný súd náhradu trov sťažovateľky nezvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) pretože právny zástupca síce tvrdil, že je platiteľom tejto nepriamej dane, avšak osvedčenie o registrácii DPH nepredložil. Okrem toho správna výška trov konania pri 23 % DPH by predstavovala sumu spolu 949,17 eur, právny zástupca sťažovateľky si ale vyčíslil náhradu trov konania pred ústavným súdom na 926,01eur. Ústavný súd v tejto súvislosti zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021, I. ÚS 100/2024).

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu